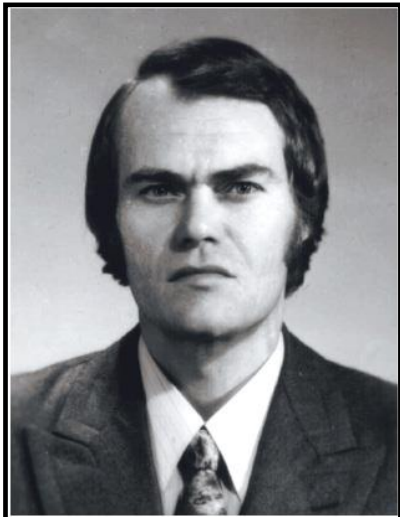

MEMORY

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ БОРИСА АНАТОЛІЙОВИЧА ВАСИЛЕНКА

Цьогоріч на сімдесят сьомому році життя відійшов у вічність археолог, музеєзнавець, кандидат історичних наук, доцент Борис Анатолійович Василенко. Цей сумний факт важко усвідомити. Борис Анатолійович був непересічною людиною. Добрим, усміхненим, із надзвичайним почуттям гумору та водночас – принциповим, послідовним, твердим у своїх переконаннях.

Ми знали Бориса Анатолійовича близько сорока років. Перша зустріч відбулась у вересні 1977 р. Тоді ми, студенти-першокурсники історико-педагогічного факультету Івано-Франківського державного педагогічного інституту ім. Василя Стефаника прийшли на лекції з “Археології” і “Допоміжних історичних дисциплін”, які читав доцент Б.А. Василенко. Викладач одразу полонив студентські серця своєю інтелігентністю, енциклопедичними знаннями, начитаністю, любов'ю до свого предмета, яку прагнув привити нам.

Усіх здивувала його манера викладу – жодних конспектів Борис Анатолійович не визнавав. Доцент Б.А. Василенко зумів зацікавити археологією багатьох студентів, які вступили до керованого ним студентського археологічного гуртка. Отримані знання реалізовували під час археологічних розвідок і студентської археологічної практики під його керівництвом.

Борис Анатолійович Василенко народився 18 вересня 1940 р. у Ростові-на-Дону (Російська Федерація) в інтелігентній родині. Сім'я і навчання у середній школі вплинули на вибір подальшого життєвого шляху Бориса. У 1965 р. він закінчив історичний факультет Київського державного університету ім. Тараса Шевченка. Зацікавлення археологією розвинулося під час навчання.

Початок трудової діяльності Бориса Анатолійовича був тісно пов'язаний із півднем України. Ще у роки навчання в університеті, а саме впродовж 1960–1962 рр., працював спочатку екскурсоводом, а пізніше завідувачем відділу археології Ялтинського краєзнавчого музею. Після закінчення університету Б. Василенко став старшим науковим співробітником Бахчисарайського історико-археологічного музею. Водночас Б.А. Василенко навчався в аспірантурі Одеського державного університету імені І.І. Мечникова за спеціальністю “Археологія” (1965–1968 рр.). Його науковим керівником був відомий вчений, доктор історичних наук, професор Петро Йосипович Каришковський. У 1972 р. у Москві в Інституті археології АН СРСР Б. Василенко успішно захистив кандидатську дисертацію з античної археології. Тема дисертації на той час була унікальною за джерельною базою та методикою розробки. На основі вивчення керамічних клейм з античних поселень лівобережжя Дністровського лиману автор дослідив торговельні зв'язки Північно-Західного Причорномор'я із грецьким світом упродовж V–III ст. до н. е. Таке дослідження вимагало знання давньогрецької мови на високому рівні.

З 1968 р. Борис Анатолійович почав працювати старшим викладачем історико-педагогічного факультету Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені Василя Стефаника. У 1977 р. його було обрано на посаду доцента кафедри загальної історії. Разом із членами студентського наукового археологічного гуртка Б. Василенко створив археологічний музей історичного факультету, який існує донині, очолював археологічні експедиції Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені Василя Стефаника.

У 1985 р. Борис Анатолійович Василенко перейшов на роботу, яка не була пов'язана з працею у вузі. Упродовж 1985–1989 рр. працював науковим співробітником Івано-Франківського краєзнавчого музею. Згодом став одним з очільників Дністровської рятувальної археологічної експедиції Інституту археології НАН України. На теренах Прикарпаття Б. Василенко обстежив понад 230 археологічних пам'яток, серед них – 150 відкритих ним поселень трипільської культури. Заслугою Бориса Анатолійовича є створення великої картотеки археологічних пам'яток Івано-Франківської області у рамках підготовки “Зводу пам'яток історії та культури України”.

У 2000 р. Б. Василенко вийшов на пенсію, але й надалі не полишав археологічні дослідження, співпрацюючи з дочірнім підприємством “Культурна спадщина Прикарпаття” охоронної археологічної служби України Інституту археології НАНУ. У творчому доробку вченого цілий ряд статей з античної і первісної археології. Багато наукових статей присвячено результатам археологічних розкопок на пам'ятках Буківна V, Вікторів I, XV, Марківці I та ін. Археологічні матеріали, здобуті під час експедицій Б.А. Василенка, поповнили колекції Івано-Франківського краєзнавчого музею, Музею археології Прикарпаття, інших музеїв регіону.

Борис Анатолійович назавжди залишиться в серцях і думках дружини Світлани Петрівни, синів Олега і Олександра, родичів, друзів і колег. Ідеї, методи та напрацювання вченого продовжуватимуть впливати на нинішні й наступні покоління археологів. Ми вдячні долі, що поталанило жити й працювати поруч з Борисом Анатолійовичем. Вічна пам'ять прекрасній людині, учителю, археологу!

Ігор КОЧКІН

Надійшла до редакції 23 11 2017 р.